

STAREA DE SPIRIT
din județul Mureș
în 1988

N O T A

=====

Nr.00648 din 09.02.1988

11.02.1988
Am informat pe
toate Birourile
Județului Mureș

[Signature]

Cuvîntarea Secretarului General al partidului, tovară-
sul NICOLAE CEAUSESCU la Plenara Consiliului Național al Oameni-
lor Muncii este în atenția opiniei publice din județul Mureș,
oamenii muncii făcînd aprecieri elogiocase asupra caracterului
profund în care au fost analizate problemele.

Urmărind prin mijloace specifice muncii, opiniile
diferitelor persoane cu privire la partea din cuvîntare în care
se tratează relațiile cu R.P.Ungaria, s-au obținut informații,
din care, se desprind unele idei ca:

1).- În marea majoritate cei semnalati cu comentarii
au făcut aprecieri pozitive față de poziția fermă a șefului sta-
tului nostru de apărare a principiilor ce trebuie să stea la baza
relațiilor între state, relevîndu-se pregnant dreptul inalienabil
al fiecărui partid și stat de a-și rezolva singur problemele
interne. În același timp este apreciat modul în care a fost pusă
problema colaborării care trebuie să existe între două state
socialiste vecine precum și măsurile ce trebuiesc luate pentru
combaterea șovinismului și naționalismului.

Sînt condamnate uneltirile și actele provocatoare
puse la cale din exterior de către cercurile și organizațiile
reacționare prin care se încearcă știrbirea autorității României
pe plan mondial.

Astfel, numitul ELTETO IOSIF, redactor la revista
"UjElet", arăta că ar fi bine "...măcar acum să înțeleagă cei din
Ungaria că România vrea să facă totul în sensul colaborării bune
cu ei, dar pe unguni preocupîndu-i doar șovinismul lor, nu pot
să-și dea seama ce pot să facă în viitor..."

- Într-o discuție purtată la revista "Vatra", redacto-
rii MURESAN DUMITRU și COZMA ANTON, arătau că "... era de aștep-
tat ca să fie luată o poziție fermă, la cel mai înalt nivel,
deoarece ungunii au devenit tot mai obraznici. Relațiile cultu-

răle cu unghurii se află într-un punct critic și este foarte justă poziția fermă luată de a nu se permite imixtiuni în treburile interne..."

- La Filarmonica de stat din Tg.Mureș, secretarul muzical CSIKI BOLDIZSAR, într-o discuție conchidea "... nu știu cui îi folosește afrontul unghurilor față de România..." iar la IMF Tg.Mureș, profesorul DIENES ALEKANDRU, aprecia că, "... pentru ceea ce se întâmplă în Ungaria se face răspunzător guvernul acestei țări care recurge la provocări șovine și imixtiuni directe în problemele interne ale României...!"

2.- Contrar opiniilor general pozitive, datele existente relevă că acțiunile ostile țării noastre desfășurate în exterior au găsit ecou în rîndul unor elemente, de regulă din cele cu preocupări retrograde ori cunoscute cu concepții și manifestări naționaliste.

Astfel, HORVATH TUDOR, farmacist și KINCSES ELUD, avocat, ambii membri de partid, cunoscuți cu concepții naționalist-iredentiste, au elogiat preocupările statului ungar "de a apăra interesele naționalității maghiare din România", fiind de acord ca astfel de probleme să fie abordate de Ungaria și "în cadrul unor organisme internaționale...", SZABO IOSIF, inginer și DEMETER ZOLTAN, tehnician, ambii din cadrul Uniunii Județene a Cooperativelor Meșteșugărești - Tg.Mureș, cu rude și relații în Ungaria arătau că, "în urma manifestărilor ce au avut loc în Budapesta, are de câștigat naționalitatea maghiară din România, care trăind în condiții grele, poate acum, să spere la îmbunătățirea situației...".

- KINCSES ELEMER, regizor și DOMOKOS LUDOVIC șef de lucrări la IMF - Tg.Mureș, ambii cunoscuți cu concepții naționaliste, apreciau că "... manifestația din Budapesta nu a avut un caracter naționalist ci pur și simplu a fost o acțiune de solidaritate cu poporul român care este asuprit..."

Prin mijloacele muncii avem în atenție astfel de comentarii iar împotriva persoanelor cu poziții necorespunzătoare se acționează cu măsuri de neutralizare.

..oOo..

MINISTERUL DE INTERNE -
INSPECTORATUL JUDEȚEAN MUREȘ

276
STRICT SECRET

Nr. 00796 din 17.02.1988

ex.nr. 1

V
BULETIN INFORMATIV
=====

Măsuri
preventive

Acționînd cu fermitate pentru contracararea propagandei ostile desfășurate de cercurile și grupările reacționare din exterior precum și de elemente autohtone, organele de securitate, prin mijloace specifice au obținut și verificat informații din care rezultă că:

- Numitul [redacted] de 31 ani, cetățean ungur, inginer în Budapesta, venit ca turist în municipiul Tg.Mureș, și-a creat o serie de relații în rîndul unor autotoni, față de care a adus injurii și calomii la adresa conducerii de partid și de stat, a avut manifestări naționalist-iredentiste, a introdus în țară materiale cu un asemenea conținut, și a încercat să obțină unele date de interes social-economic pe care să le exploateze, în exterior, împotriva țării noastre. Acționîndu-se cu fermitate pentru neutralizarea acțiunilor acestuia sub acoperirea organelor de miliție, sus-numitul a fost anchetat informativ, avertizat și i s-a întrerupt șederea în țara noastră.

Pentru participarea la unele manifestări ostile și facilitarea comiterii de ilegalități din partea străinului împotriva numitei [redacted] de 35 ani, operatoare la Dacia service din Tg.Mureș, neîncadrată politic, a fost luată măsura avertizării și amendării contravenționale cu 5000 lei la prevederile Decretului 225/1974 pentru găzduirea ilegală de cetățeni străini. Numitul [redacted] de 27 ani, subinginer la Dacia service, neîncadrat politic, a fost atenționat pentru întreținerea de relații neoficiale cu străinul în afara locului de muncă și acceptarea unor activități ostile desfășurate de străin. Cazul celor doi cetățeni români a fost adus la cunoștința factorilor de conducere de la Dacia service Tg.Mureș, urmînd ca împotriva lor să fie luate și măsura punerii în discuția colectivului de muncă. Materialele de propagandă ostilă aduse în țară de străin au fost reținute.

Comentarii

Din datele existente cu privire la poziția unor categorii de persoane referitor la partea din cuvîntarea Secretarului General al partidului tovarășul NICOLAE CEAUSESCU, la Plenara Consiliului Național al Oamenilor muncii, care tratează unele aspecte ale relațiilor cu R.P.Ungară, reliefează idei ca:

1.- In majoritatea covîrșitoare oamenii muncii de pe meleagurile mureșene apreciază pozitiv poziția fermă a președintelui țării noastre de apărare a principiilor ce trebuie să stea la baza relațiilor între state relevînd pregnant dreptul inalienabil al fiecărui partid și stat de a-și rezolva singur problemele interne. Cei semnalati cu comentarii, condamnă actele provocatoare puse la cale din exterior de cercurile și organizațiile reacționare prin care se încearcă denigrarea realităților din țara noastră și stirbirea prestigiului de care se bucură România pe plan mondial.

Comentarii de acest fel sînt întîlnite în rîndul mai multor categorii de persoane inclusiv al străinilor prezenți pe raza județului, dar mai ales al intelectualilor autohtoni, din mediul cărora redăm cîteva opinii:

- BOGA KALMAN, de 64 ani, profesor universitar la I.M.F. Tg.Mureș, într-o discuție conchidea: "... este clar că dacă conducerea Ungariei nu ar fi de acord cu ce se întîmplă acolo nimeni nu ar face nimic. Ceea ce se petrece acolo este o manevră a conducerii acestei țări de a abate atenția populației de la situația politică și economică care se înrăutățește continuu, crescînd neliniștea internă. In acest scop au încins din nou problema Ardealului, punîndu-ne pe noi, maghiarii de aici într-o situație nedorită...".

- GALPALVI GYORGY, de 48 ani, redactor la revista "Igaz Szo", vorbind despre situația actuală necorespunzătoare din Ungaria, cu repercusiuni asupra poziției acestei țări față de România, menționa: "... Faptul că s-a cerut reabilitarea lui NAGY IMRE, unul din capii contrarevoluției din 1956 precum și parlamentarismul tradițional, denotă că acolo situația se apropie de o catastrofă. Dacă frații noștri unguri nu vor fi înțelepți și cuminți vor avea probleme deosebite...", iar turistul ungar:

272

- DAYBUKAT GERGELYI, din Budapesta confia unor cunoscuți din Tg-Mureș că: "... în prezent cetățenii unguri se află în fața unor grele încercări și duc lipsuri din ce în ce mai mari. Vechea conducere a greșit în politica de investiții, nu a pus accent pe sprijinirea întreprinderilor nerentabile, lucru care împreună cu multe alte neajunsuri au îndatorat țara cu peste 15 miliarde \$.. Noile sisteme economice introduse diferă de ideile socialismului. Presa și multe persoane cu funcții se ocupă de viața maghiarilor din afara granițelor..." :

- Profesorul MANEA VASILE, de 48 ani, din comuna Vinători, într-o discuție la locul de muncă condamnă guvernul Ungariei pentru acțiunile șovine inițiate și imixtiunile în treburile noastre interne iar profesorul KOZMA BELA, de 59 ani, de la Liceul "Unirea" din Tg-Mureș, arăta că: "...ungurii prin propaganda lor fac numai greutate cetățenilor români de naționalitate maghiară din România și se așteaptă restricții privind călătoriile turistice...".

Despre acțiunile ostile inițiate din R.P.Ungară, împotriva țării noastre a vorbit și cetățeanul ungur DANIS ZOLTAN de 24 ani, tehnician dentar la Budapesta, care aflându-se ca turist în Tg.Mureș, arăta că: "... anual la 9 mai la Budapesta sînt organizate demonstrații de protest privind cedarea Ardealului României, cu scopul realipirii acestuia la Ungaria...".

2.- Datele existente relevă că acțiunile ostile din exterior au găsit ecou la unele elemente, de regulă din cele cunoscute cu concepții și manifestări naționalist-iredentiste.

Astfel, numitul SZEKELYI IANOS, de 63 ani, redactor la revista "Igaz Szo", aprecia că: "... conținutul cuvîntării a fost de nuanță maghiaro-română și nu invers", iar colegul său de muncă redactorul GÁLFALVI GYORGY, în mod ironic menționa că: "... noi vrem să tratăm cu ungurii dar să nu ne schimbăm părerile. Aceasta să o facă numai ei...".

- MATHE LUDOVIC, de 55 ani, profesor la Școala Generală din comuna Ghindari arăta că: "... organele de stat românești publică date eronate cu privire la numărul real al populației de naționalitate maghiară. În România, maghiarii sînt 13% și nu 7% cît s-a publicat. Sînt de acord cu cele transmise de radio "Kossuth" întrucît așa este la noi, sîntem dezinformați..."

Prin mijloacele muncii avem în atenție astfel de comentarii iar împotriva persoanelor cunoscute cu poziții necorespunzătoare se acționează cu măsuri de neutralizare.

- MBE/LON
- rd. 001667/0207
- 3 ex.
- 17.02.1988

256

N O T A

*****

Nr.S/ 12/14 din 12.02.1988

In comuna Sîngeorgiu de Pădure s-a creat o stare de spirit negativă în rîndul locuitorilor ca urmare a faptului că vicepreședinta Consiliului Popular, POPA EMILIA, a dispus să nu se elibereze tichetele pentru pîine și să nu se acorde dreptul de a ridica zahărul și uleiul celor care nu încheie contracte pentru creșterea și livrarea de porci, lapte, ouă, carne de pasăre, lînă, etc. Totodată celor care dețin autorizații pentru mici meseriași li se eliberează tichetul pentru pîine numai condiționat dacă fiecare familie achită suma de 500 lei din care să se cumpere porci pentru a fi predați la fondul de stat.

A fost informat primarul comunei.

.oOo.

N O T A
=====

Nr. _____ din 12. 11 1988

Datele obținute în ultimile zile relevă că unele persoane, mai ales din rîndul intelectualilor, continuă să comenteze diferit aspecte ale relațiilor din R.P.Ungară și țara noastră, precum și situația social-economică și politică din țara vecină, de unde se întreprind tot mai multe acțiuni antiromânești.

Astfel, cetățeanul ungar LOSONCZI IULIU, profesor, venit în vizită la rude în Tg.Mureș, confia unei cunoștințe că, în Budapesta în următoarele zile va avea loc o demonstrație antiromânească pentru a combate programul de sistematizare a localităților rurale din țara noastră la care vor participa multe persoane, în special din rîndul studenților și a altor categorii de tineri.

- GÁLFALVI GYORGY - redactor la revista "Igaz Szo", referindu-se la recentul interviu a lui Karoly Grosz, dat publicației franceze "Le monde" și reluat de unele posturi de radio occidentale, ostile țării noastre aprecia: "După părerea lui Grosz, dialogul româno-ungar s-a epuizat datorită deosebirilor fundamentale de concepții ideologice. Procedînd în acest fel, prin somarea României în problema Transilvaniei, consideră că are de partea lui poporul ungar. Astfel, de afirmații vor crea noi acțiuni propagandistice antiromânești. Se pune întrebarea de ce este educat poporul ungar în acest fel? Acest mod de abordare a problemelor poate conduce la aventuri nedorite...".

Datele pe care le deținem relevă de asemenea că:

- În Suedia, orașul Stockholm, funcționează două case ungurești care urmăresc menținerea trează a spiritului naționalist-iredentist maghiar și organizarea de acțiuni antiromânești.

- În Ungaria, a luat ființă o organizație denumită "Legiunea străină" a a cărei centru de coordonare se află în Franța. Are ca scop lupta împotriva comunismului. Ca aderenți, sînt recrutați și români cu sentimente ostile, rămași ilegal în Ungaria;

- In Budapesta, pastorul adventist- FARKAS DAVID, originar din Cluj-Napoca, plecat din țară în 1944 are sarcină din partea Uniunii Adventiste din Ungaria, de a ajuta material, din donațiile credincioșilor, pe românii rămași ilegal în această țară și care aderă la această credință.

_____

[Faint, mostly illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. A large 'GNSA.S' watermark is overlaid on this section.]

MIS/DIR
rd.001667/001192
2 ex.
12.11.1988

28

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDETEAN MUREȘ

SECRET

Nr. 05000 din 14.11 1988

ex.nr. 1

BULETIN INFORMATIV
=====

Stare de
spirit,
comentarii

- În orașul Luduș, se constată comentarii negative în rîndul multor locuitori ca urmare, a apei potabile, necorespunzătoare calitativ, furnizată de uzina din localitate.

Datele existente relevă că, în ultimul timp în rîul Mureș s-a accentuat poluarea apei, datorită deversării de ape uzate cu indicatori peste limitele admise, din municipiul Tg.Mureș, îngreunînd substanțial procesul tehnologic la uzinele de apă din Cipău și Luduș, de unde se furnizează populației apă cu o concentrație a ionului amoniu, peste limitele admise. În orașul Luduș, mai mulți locuitori au săpat puțuri, dar acestea fiind în afara controlului, pot avea apă nepotabilă, ori infiltrații a apelor uzate cu urmări negative asupra sănătății populației.

- În rîndul unor persoane care au beneficiat de concedii medicale este comentat negativ faptul că nu au primit drepturile ce li se cuvin, conform prevederilor legale. În primele 10 luni ale acestui an restanțele privind neplata concediilor medicale în 25 unități economice se ridică la peste 8 milioane lei, mai semnificativ fiind la: Întreprinderea "Electromureș" (1,3 milioane); Întreprinderea de Prelucrarea Lemnului și Întreprinderea Chimică "Prodecomplex" (cu cîte 560 mii lei), Trustul de Antrepriză Construcției Montaj (1,5 milioane); Întreprinderea de Confecții "Mureșul" Tg.Mureș (350 mii); Întreprinderea de Reparații Auto (427 mii), etc.

- În municipiul Tg.Mureș sînt semnalate, în continuare comentarii negative din partea unor persoane, datorită lipsei de pe piață a unor produse alimentare de bază ca: brînzeturi, carne și produse din carne. De asemenea, se discută negativ asupra lipsei de pe piață a caxtofilor, considerat ca aliment de bază în familii. Deși acest produs a fost raționalizat, nu s-au asigurat cantitățile convenite pe lunile septembrie și octombrie. La șirurile formate cu ocazia distribuirii unor produse se constată o serie de comentarii

negative pe această temă.

-- Comentarii negative și stări de nemulțumire sînt semnalate și în mediul rural cu privire la:

- Calitatea necorespunzătoare a pîinii ce se distribuie populației (comunele Stînceni, Apold, Ideciu, Gornești, Sînger);

- Neacordarea la timp a unor produse agroalimentare raționalizate:

De exemplu, în comuna Adămuș, de 2 luni nu s-a distribuit zahărul și uleiul iar în Stînceni, în acest an încă nu s-a dat făină de grîu și mălai.

- Lipsa din magazinele satești a unor produse alimentare (mezeluri, brînzeturi) și a celor industriale, frecvent căutate, ca de exemplu produsele textile;

- Temerea că nu vor primi, conform așteptărilor retribuția în natură, după munca prestată în C.A.P. ori că produsele la care au dreptul (porumb, grîu, cartofi, etc.) nu vor fi de calitate corespunzătoare, aceasta și ca urmare a modului în care acestea sînt depozitate în unitățile C.A.P.

SEFUL INSPECTORATULUI,

Colonel *[Signature]*

IEȘIRE REGULAR

- ME/MN

- rd.001667/01194

-3 ex.

- 14.11.1988

C.N.S.A.S.